

Druhá světová válka

Poslední měsíce míru

ROK 1939

14. a 15. března 1939 –ČSR- vznik tzv. samostatného Slovenského státu
a Protektorátu Čechy a Morava

červenec 1939 - Francie a Anglie v Moskvě – neúspěch

23. srpna 1939 - Německo a SSSR v Moskvě – dohoda Ribentrop -Molotov o neútočení na 10 let, tajné dodatky o rozdělení sféry vlivu v Pobaltí, Finsku, Polsku, Rumunsku

25. srpna – Francie a Anglie smlouva s Polskem o vzájemné pomoci v případě napadení

První fáze války (1939-1941)

1. září 1939 Německo napadlo Polsko - začátek 2. světové války (Fall Weiss)- Anglie a Francie obsazují Maginotovu linii, vyhláší Německu válku, ale neútočí

27. září 1939 Polsko kapitulovalo, bylo rozdělené na tři části: východní část se stala součástí SSSR, západní součástí Říše (probíhá germanizace) a střední s centrem v Krakově jako kolonie.

Aktivity SSSR: zabezpečení hranic – obsazení části Polska, části Rumunska (Besarábie, Severní Bukovina), 1940 po převratech připojení Estonska a Lotyšska k SSSR, listopad 1939- březen 1940- sovětsko-finská válka (zimní válka), 1941- pakt SSSR a Japonska o neútočení

1940- SSSR vyloučen ze Společnosti národů

Postup Německa:

duben 1940 – skandinávské tažení – obsazeno **Dánsko**, v **Norsku** dosazena kolaborantská vláda (na pomoc Norsku i franc. a angl. armáda)

Bitva o Francii – 10. května – 22. června 1940 (kapitulace v Compiègne), Francie rozdělena – sever okupován Němci, na jihu působil vláda na čele s maršálem Philippem Pétainem se sídlem ve Vichy (Vichystický režim). Důsledky – franc. armáda v zajetí po pádu Dunkerque, letci a část armády do Anglie, na loďstvo střílí Angličané-obava ze zneužití (1292 mrtvých Francouzů). V boji za Francii 400 mrtvých Čechoslováků.

Bitva o Anglii- srpen-říjen 1940 – letecká bitva, bombardování pokračuje i v r. 1941

(27. 9. 1940- Pakt tří – Německo, Itálie a Japonsko, pak se přidalo Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Finsko)

Duben 1941 – Itálie za pomoci Německa dobyla Jugoslávii a Řecko v Chorvatsku fašistický režim s podporou Německa

léto 1940 – Itálie a nem. armáda pod velením gen. Rommela („liška pouště“) v AFRICE

USA – izolacionismus, pouze materiální pomoc Angličanům (bezúročná půjčka, materiál na lodích - proti německé ponorky)

Druhá fáze války (1941-1943)

22. června 1941 napadení SSSR (plán Barbarossa)

Velká vlastenecká válka – Státní výbor obrany-v čele Stalin, tři fronty – SZ, Z a JZ

VB a USA slibují pomoc SSSR

rychlé obsazení Ukrajiny, Běloruska a Pobaltí

září 1941 blokáda Leningradu (900 dní!)

prosinec 1941 již 50 km od Moskvy – něm. armáda se zastavuje (morální význam)

USA

7. prosince 1941 – Pearl Harbour – japonské bombardování- USA vstupují do války

2. -4. června 1942 – zastaven postup Japonska u Midway- bitva letadlových lodí

Třetí fáze války – přelom v roce 1943

1. Východní fronta

Jaro 1942 – Němci mají zájem o naftu na Kavkaze – pronikají na sever Kavkazu, ale dál již ne

únor 1943- Stalingrad (Volgograd)- obklíčená něm. armáda- do zajetí 90 000 vojáků)

léto 1943 – tanková bitva u Kurska – vítězství SSSR

do konce roku 1943 osvobozena část Ukrajiny

2. Afrika a Středomoří

podzim 1942 – vylodění angl.- amer. vojsk na severu Afriky (Angl- Montgomery, Amer.- Eisenhower), **bitvy v Tobruku a El Alameynu**

květen 1942 – **Německo a Itálie nuceny v severní Africe ke kapitulaci**

leden 1943 – **konference v Casablance (severní Afrika) - jednání USA a VB** (Churchill a Roosevelt) o otevření druhé fronty a omezení postupu SSSR do jihovýchodní Evropy

3. Itálie

červenec 1943 – **spojenci se vylodili na Sicílii (pomáhá i mafie)**

září 1943 - **spojenci se vylodili na jihu Itálie**

v Itálii převrat, Mussolini zajat – Němci obsazují Itálii a osvobozují Mussoliniho, ten na severu vytváří útvar- Republika Salo

Rok 1943 – přelom i v Tichomoří- neúspěch Japonců u ostrova Guadalcanal

4. Teheránská konference

28. 11. – 1. prosince 1943 – USA, SSSR, VB

– **deklarace o spolupráci ve válce i v míru**

- **dohodnuto otevření druhé fronty ve Francii v r. 1944**

- **slib SSSR, že do 6 měsíců po ukončení bojů v Evropě zahájí válku s Japonskem**

Čtvrtá fáze války (1944-květen 1945)

leden 1944 – osvobozen Leningrad

jaro 1944- osvobozena Ukrajina

léto 1944- osvobozeno Finsko, Bělorusko, část Polska až k Visle

v Itálii spojenecká vojska postoupila k Bologni

6.6. 1944 – **vylodění spojenců v Normandii (operce Overlord) - druhá fronta** (2 mil spojen. vojsk v čele Eisenhower, v čele něm. armády Rommel)

srpen 1944- osvobozena Paříž- Svobodná Francie, v čele de Gaulle

- **prozatímní vláda (uzavírá v prosinci 1944 spojeneckou smlouvu s SSSR na 20 let)**

vylodění spojenců na Riviéře, osvobození Francie, Belgie

prosinec 1944- ofenziva v Ardenách – pokus zvrátit vývoj na frontě, velké ztráty spojenců, spojenci nakonec prolomili Siegfriedovu linii

Postup SSSR

dostává se až k Visle

- 1. srpna 1944 – 2. 10. 1944 - Varšavské povstání – sov. armáda unavena- nezasahuje-200 000 mrtvých (A. Wajda: Kanály)
- 1944 – objeveny masové hroby polských důstojníků –Katyn- NKVD?

Konference na Jaltě: 4. – 13. 2. 1945 – poválečné uspořádání Německa
- koordinace vojenských postupů
- vstup SSSR do války s Japonskem
- vznik OSN – Rady bezpečnosti

16. 4. 1945- 2.5. 1945 – boj o Berlín

8. 5. 1945 podepsána bezpodmínečná kapitulace Německa

17.7.- 2.8.1945 – Postupim- ukončení války v Evropě

- USA – H. Truman
- SSSR- J. V. Stalin
- Anglie- W. Churchill (později Attlee)

Jednalo se o:

Německu – rozdělení na zóny 3+1 včetně Berlína

- program 4 D:denacifikace

demilitarizace

demonopolizace

demokratizace

- určení hranic Německa zejména s Polskem (kompenzace zisků SSSR)
- odsun německého obyvatelstva z ČSR a Polska
- vznikla Rada ministrů zahraničních věcí, která má připravit mírové smlouvy s poraženými státy (Itálie, Rumunsko, Bulharsko, Finsko a Maďarsko)
- -----

Porážka Japonska:

8. srpna 1945 vyhlásil SSSR Japonsku válku

Američané – 6. srpna Hirošima (200 000 mrtvých)

9. srpna Nagasaki (80 000 mrtvých)

2. září 1945 podepisují na americké lodi v Tokijském zálivu Japonci kapitulaci.